

FAGLIG RAMME

**Samarbejdsaftale om en styrket
indsats vedrørende amning/barnets
ernæring i Region Midtjylland**

Indholdsfortegnelse

1. Baggrund og formål	2
2. Et evidensbaseret grundlag for ensartet høj kvalitet.....	2
3. Fokusområder i det tværsektorielle samarbejde vedr. amning/barnets ernæring.....	3
3.1. Hvad er vigtigt for jer?.....	3
3.2. En mere praktisk tilgang	3
3.3. Kommer tid, kommer råd	4
3.4. Sammenhængende faglighed.....	4
4. Hvordan bruges den faglige ramme?	4
4.1. Fælles fundament for implementeringsnetværkene.....	4
4.2. Omdrejningspunkt for målrettet kompetenceudvikling	5
Bilag 1: Tilblivelsen af den faglige ramme.....	6

1. Baggrund og formål

Samarbejdsaftalen om en styrket indsats vedrørende amning/barnets ernæring er godkendt af Sundheds Samarbejdsudvalget 19. december 2022 og efterfølgende i regionsrådet 22. marts 2023 og 18 midtjyske kommuner i perioden januar–maj 2023 (Samsø Kommune har ikke tiltrådt aftalen).

Samarbejdsaftalen bygger på iværksættelsen af en række indsatser, der tilsammen bidrager til samarbejdsaftalens overordnede målsætning om øget ammefrekvens og øget brugeroplevet kvalitet, herunder udarbejdelsen af en faglig ramme, der tværsektorielt og tværfagligt kan støtte indsats og resultater vedrørende amning/barnets ernæring i Region Midtjylland.

Den faglige ramme er udarbejdet af Fødeplanudvalget i Region Midtjylland som led i udmøntningen af samarbejdsaftalen, og har til formål at opstille fælles pejlemærker på tværs af hospitaler/fødesteder og sundhedspleje. Den faglige rammes primære målgruppe er derfor ledere og medarbejdere, som i hverdagen skal

- skabe endnu bedre overgange og overleveringer (specifikt i forhold til amning/barnets ernæring)
- styrke kvindens/familiens handlekompetencer i forhold til amning/barnets ernæring samt
- udvikle mulighederne for at koordinere en differentieret indsats, så den passer bedst muligt til de konkrete problemstillinger omkring amningen/barnets ernæring - uanset hvor kvinden/familien befinder sig i forløbet.

Den faglige rammes indhold er resultatet af en proces henover 1. halvår af 2023 omfattende dels en relativt omfattende forundersøgelse, hvor Borgerdesign/Koncern HR Udvikling, Region Midtjylland stod for indsamlingen af input og perspektiver fra indsamling af borgere/brugere, og dels afholdelsen af to workshops hhv. 27. april 2023 og 15. juni 2023, herunder også med fokus på bedste evidensbaserede praksis og erfaringer fra bl.a. forskningsbaserede, praksisnære projekter andre steder i landet. I bilag 1 findes en nærmere beskrivelse af tilblivelsen af den faglige ramme.

2. Et evidensbaseret grundlag for ensartet høj kvalitet

I både kommunerne og på hospitalerne/fødestederne baserer den faglige indsats sig på Sundhedsstyrelsens anbefalinger vedrørende amning/barnets ernæring, jf. "Amning – en håndbog for sundhedsprofessionelle" (Sundhedsstyrelsen, 2023). Dette er og vil forsat være udgangspunktet for sikring af, at alle involverede sundhedspersoner til stadighed kan vejlede gravide og nye forældre kvalificeret og ensartet ud fra den bedst dokumenterede viden på området.

I overensstemmelse hermed har Kompetencecenter for Amning i perioden 2012-16 udviklet et teori- og evidensbaseret ammevejledningsprogram omfattende fire hovedbudskaber:

- 1) Amning – en fælles forældreopgave/hjælp hinanden
- 2) Hud mod hud-kontakt
- 3) Amning efter behov/hyppig amning
- 4) God stilling/god placering af mor og barn.

Sundhedsstyrelsen anbefaler i dag, at der vejledes efter disse principper. Programmet er således helt eller delvist udbredt på de fleste af landets fødesteder. Endvidere er de fire hovedbudskaber udbredt til sundhedsplejerskernes vejledning i kommunerne.

De 4 evidensbaserede hovedbudskaber

Handlinger	Mors mælkeproduktion	Barnets metaboliske adaptation	Effektiv amning (ammestillinger, godt fat om brystet, sutteteknik og mælkeoverførsel)	Hovedbudskab
Barnet til brystet lige efter fødslen	✓	✓	✓	God stilling
Opmærksomhed på gode amnestillinger	✓		✓	
Hud-mod-hud og baby-led første amning pp	✓	✓	✓	Hud-mod-hud
Hud-mod-hud så meget som muligt i de første 3 dage	✓	✓	✓	
Amning efter behov – min 8 gange/dg fra dag 2	✓	✓		Amning efter behov/hyppig amning
Opmærksomhed på barnets signaler	✓	✓		
Involver far/partner	✓	✓	✓	Hjælp hinanden

Kilde: Kompetencecenter for Amning, Chefkonsulent, ph.d. Ingrid Nilsson

Fødeplanudvalget opfatter således de nationale anbefalinger og de fire evidensbaserede budskaber som grundlæggende forudsætninger bag den faglige ramme for en styrket indsats vedrørende amning/barnets ernæring.

3. Fokusområder i det tværsektorielle samarbejde vedr. amning/barnets ernæring

Såvel de gældende faglige anbefalinger som de modtagne input fra brugere/familier vedrørende amning/barnets ernæring rummer en lang række vigtige opmærksomhedspunkter i svangreomsorgen og for den enkelte fagperson.

Den faglige ramme skal opfattes som et supplement, der skal sikre et fælles fokus i det tværsektorielle samarbejde på et mindre antal udvalgte handlinger, der vurderes at være særligt vigtige for at opnå resultatmålene i samarbejdsaftalen om en styrket indsats vedrørende amning/barnets ernæring. Der er opstillet i alt fire fokusområder:

3.1. Hvad er vigtigt for jer?

Vi spørger altid om, hvad der er vigtigt for forældrene i forhold til amning/barnets ernæring.

Det betyder, at vi som fagpersoner undersøger, hvad familien ved og har erfaringer med i forvejen. Og det betyder, at vores råd og vejledning tilpasses efter de spørgsmål, tanker, problemstillinger og forventninger, der fylder hos forældrene.

3.2. En mere praktisk tilgang

Vi tror på, at amning med fordel kan forstås og tilgås som en praktisk færdighed.

Det betyder, at vi lægger mere vægt på det praktiske, når vi underviser i amning og giver råd og vejledning vedrørende amning og ammerelaterede problemstillinger.

3.3. Kommer tid, kommer råd

Vi ønsker at levere vores råd og vejledning på de tidspunkter, hvor spørgsmålene opstår og hvor læringsparathed er størst hos forældrene.

Det betyder, at forældrene får at vide, at amningen og barnets ernæring gennemløber forskellige faser, og at forældrene derfor kan opleve at få forskellige råd og vejledninger af forskellige fagpersoner på forskellige tidspunkter.

Det betyder, at vi har opmærksomhed på, at forældrene ved, hvor og hvordan de kan finde viden og gode råd af høj kvalitet om amning/barnets ernæring – uanset hvor i forløbet, de befinder sig.

Det betyder, at forældrene skal have adgang til koordineret information og rådgivning on-line og on-demand.

Det betyder, at vi lægger mere vægt på støtten til familien fra det tidspunkt, hvor barnet er født.

For at understøtte dette sigter vi mod et fælles informations- og vejledningsmateriale (digitalt), der kan henvises til, og som inddrages aktivt i forbindelse med undervisning, rådgivning og vejledning af både kommende og nybagte/barslende forældre. En fælles platform for entydig og ensartet støtte og vejledning til forældrene behøver ikke at udelukke, at man fortsat lokalt efter behov kan udvikle og stille relevant informationsmateriale til rådighed for forældrene.

3.4. Sammenhængende faglighed

Amning/ernæring er et fast punkt på huskelisten, når vi kommunikerer til hinanden som fagprofessionelle på tværs af sektorerne.

Det betyder, at vi lægger mere vægt på systematisk og struktureret udveksling af oplysninger vedrørende amning/barnets ernæring, f.eks. ved brug af korrespondancebreve, der sætter næste fagperson i forløbet i stand til at skabe kontinuitet i forhold til egen indsats og det fortsatte samarbejde med familien. Dette sker efter samtykke og i tæt dialog med kvinden/forældrene.

4. Hvordan bruges den faglige ramme?

Fødeplanudvalget forestiller sig, at den faglige ramme skal bruges på følgende måde i sammenhæng med de øvrige elementer i samarbejdsaftalen om en styrket indsats vedrørende amning/barnets ernæring:

4.1. Fælles fundament for implementeringsnetværkene

I henhold til samarbejdsaftalen skal der etableres tværsektorielle implementeringsnetværk med deltagelse fra bl.a. hospital/fødested og kommuner i den enkelte klynge.

Den faglige rammes fokusområder (se foregående afsnit) er handlingsorienterede, og er bevidst formuleret kortfattet og på en måde, der giver plads til, at samarbejdspartnerne i den enkelte klynge får plads til at fastlægge hvilke konkrete redskaber og fremgangsmåder, der kan være behov for at tage i anvendelse.

Samtidig skal den faglige ramme bidrage til at sikre en fælles retning på tværs af klyngerne i form af den særlige betoning af udvalgte nedslagspunkter i ammeforløbet, som fokusområderne i den faglige ramme repræsenterer.

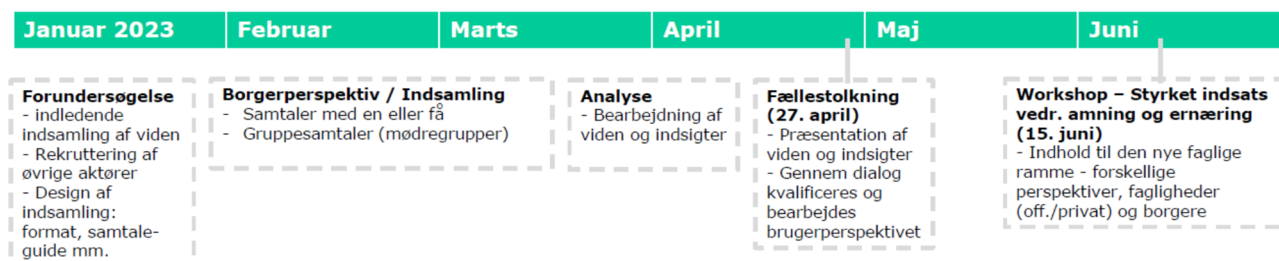
4.2. Omdrejningspunkt for målrettet kompetenceudvikling

Samarbejdsaftalen opererer desuden med kompetenceudvikling som en afgørende forudsætning for at løfte indsatsen og skabe endnu bedre resultater i forhold til amning/barnets ernæring.

Uanset om der er tale om opnåelse og videreudvikling af basiskompetencer eller erhvervelse af specialiststatus på området er det tanken, at den faglige ramme kan bidrage til at tydeliggøre hvilke konkrete praksisnære prioriteringer, der ønskes fremmet med de styrkede kompetencer.

Bilag 1: Tilblivelsen af den faglige ramme

Den faglige rammes indhold er resultatet af en proces henover 1. halvår af 2023 omfattende dels en relativt omfattende forundersøgelse, hvor Borgerdesign/Koncern HR Udvikling, Region Midtjylland stod for indsamlingen af input og perspektiver fra indsamling af borgere/brugere (interviews), og dels afholdelsen af to workshops hhv. 27. april 2023 og 15. juni 2023.

Konsulenter fra Borgerdesign har gennemført i alt 43 interviews i perioden vinter 2022/forår 2023. Samtalerne er foregået i Vestklyngen, Midtklyngen, Aarhusklyngen og Randersklyngen. De 43 interviews fordeler sig på 24 samtaler med enkeltpersoner (3 fysiske test-samtaler, 7 fysiske samtaler med mødre, 11 telefoninterviews og 3 besvarelser af kvalitative spørgeskemaer bygget op omkring en tidslinje). Hertil kommer 4 fokusgruppeinterviews med mødregrupper: 1 gruppe med 4 mødre og 3 grupper med 5 mødre (i alt 19 mødre).

På efterfølgende workshop 27. april 2023 deltog lederrepræsentanter og nøglepersoner fra fødesteder og sundhedspleje, som blev præsenteret for observationer, resultater og viden som oplæg til den tværsektorielle ledergruppes drøftelse og bearbejdning af viden og indsigter med betydning for udviklingen af en faglig ramme. Der blev arbejdet med udgangspunkt i to perspektiver på workshoppen: a) Borgernes perspektiv i forhold til amning/barnets ernæring (Borgerdesign/Koncern HR Udvikling, Region Midtjylland) og b) Forskning og praksisorienteret videns- og erfaringsopsamling vedrørende amning/barnets ernæring (Chefkonsulent Ingrid Nilsson, Komitéen for Sundhedsoplysning).

På baggrund af indsamlet viden om brugeroplevelser, evidens/det faglige perspektiv og bl.a. projekterfaringer fra andre regioner vedrørende lignende indsatser gennemførtes en større workshop 15. juni 2023. Formålet var at inddrage deltagernes forskellige vinkler og erfaringer i opstillingen af en faglig ramme, der kan fungere som et fælles omdrejningspunkt for de daglige processer, der bidrager til opnåelse af en højere ammefrekvens i henhold til gældende faglige anbefalinger og en lige så høj brugeroplevet kvalitet på ammeområdet som på de øvrige indikatorer for de fødendes tilfredshed i den landsdækkende undersøgelse af patienttilfredsheden (LUP'en).

Deltagerkredsen bestod af fagpersoner/personale fra hospitalerne/fødestederne og fra kommunerne/sundhedsplejen, repræsentant fra almen praksis, medlemmer af Fødeplanudvalget, en privatpraktiserende jordemoder/ammerådgiver m.fl. Som en del af workshoppen fik man endvidere hjælp til realtidsfeedback på spørgsmål og mulige løsninger fra et digitalt panel af barslende kvinder, hvilket blev understøttet teknisk ved hjælp af den digitale forløbsguide/Emento-app'en.

